

STRESZCZENIE

Uzależnienie od alkoholu jako przyczyna niezdolności do zawarcia małżeństwa w wyrokach Sądu Kościelnego w Radomiu w latach 2000-2017

Niniejsza praca doktorska ma dać odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu alkoholizm może negatywnie wpłynąć na wyrażenie zgody małżeńskiej, poprzez wywołanie zaburzeń psychicznych bądź osobowościowych, uniemożliwiających podjęcie istotnych obowiązków małżeńskich, a tym samym na nieważne zawarcie małżeństwa. Jest to zatem główny cel podjętych badań. Praca została podzielona na cztery rozdziały.

Przy omawianiu rozdziału pierwszego uwaga została skoncentrowana na teoretycznym ujęciu zjawiska alkoholizmu oraz przyczynach powstawania choroby alkoholowej. Omówiono również konsekwencje wynikające z nadużywania alkoholu. Ponadto wykazano, jaki wpływ ma choroba alkoholowa na życie rodzinne, a także zobrazowano koncepcję nałogu alkoholowego według Mortona Jellinka. W pracy uwzględniono również czynniki wpływające na rozwój alkoholizmu. W sposób szczegółowy przedstawiono cechy charakterystyczne rodziny dysfunkcyjnej, a także różne ujęcia teoretyczne wyjaśniające zjawisko współuzależnienia.

Rozdział drugi rozpoczyna się od rozważań nad wyjaśnieniem pojęcia istotnych obowiązków małżeńskich, a także wyszczególnieniem ich rodzajów. Kompleksowo zobrazowano zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu w rodzinie, ukazano tytuły zaskarżenia alkoholizmu według obowiązującego Kodeksu prawa kanonicznego oraz wykazano materialne i formalne przesłanki prawne spraw o stwierdzenie nieważności małżeństwa z powodu alkoholizmu, na podstawie orzecznictwa Roty Rzymskiej. W dalszej części zaprezentowano kanonistyczny wymiar znaczenia wpływu alkoholizmu na wypełnienie istotnych obowiązków małżeńskich, obrazując tym samym powszechne informacje w omawianej dziedzinie, które zostały wypracowane przez orzecznictwo rotalne.

W rozdziale trzecim zaprezentowano materię dogłębnej analizy wyroków Sądu Kościelnego w Radomiu w latach 2000-2017. W tej części pracy wyprowadzono również wnioski, które zostały oparte na linii orzeczniczej, przyjętej przez wspomniany Sąd. Uzasadnienia wyroków wykorzystują źródła z zakresu prawa kanonicznego. Uwaga została skoncentrowana także na okolicznościach, które wpłynęły na wydanie przez wspomniany Trybunał wyroku pozytywnego, orzekającego nieważność małżeństwa. Omówiony materiał pozwolił na głębsze zrozumienie problematyki alkoholizmu oraz istoty zdolności kontrahenta do wyrażania zgody małżeńskiej.

W rozdziale czwartym również dokonano szczegółowej analizy spraw wniesionych do Sądu Kościelnego w Radomiu, w których Sędzia wyrokował negatywnie. Ta część pracy także zawiera analizę okoliczności, wpływających na przebieg postępowania procesowego. W tym przypadku jednak materiał dowodowy okazał się niewystarczający, aby można było wydać wyrok stwierdzający nieważność zawartego małżeństwa.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy wskazać, że całość pracy doktorskiej stanowi zbiór kompleksowych i wyczerpujących treści, odnoszących się do problematyki wpływu alkoholizmu na zawarcie małżeństwa kanonicznego.